

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ES A MEGYEI GAZDASÁGI-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és hérmertetlen levelek nem fogadtatnak el.

Nyilttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizetendő.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt,
— évnegyedre 1 frt 50 kr
Községeknek, egész évre előfizetve 5 frt.**Hirdetési díjak:**egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja
50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.**A társadalomról.**

IV.

Azt mondják, hogy a demokrácia szadában élünk, a nép szabadsága legalább elvben és elméletben kellő elismerésben részesül; számalommal beszélünk azon időkről, midőn a nép a robot igája alatt tudatlan ságban senyvedett.

Ez föltételezni engedi, hogy ma nagyobb a demokratizmus, mint valaha.

Minek tekintik ma a népet?

Mágnás, főtisztviselő, földbirtokos, városi polgár, sőt még az egyszerű mesterember vagy szatócs is a népet valami alattálló tömegnek tekinti.

Windischgrätz herczeg meghatározta, hogy az ember nála a bárónál kezdődik; de nem határozta meg senki, hogy hol kezdődik a nép.

Népnek mondják azt a széles alsó kontingensét az emberiségnek, mely legkevésbé van a modern civilizáció élete által átalakítva, mely legközelebb áll az ő természet-hez, melyben legeredetibb módon nyilatkoznak az emberi ösztönök.

Nálunk ha népről van szó, okvetlenül a falusi paraszt gazda áll előttünk. A földmivelő osztály, mely nem művelteti, hanem műveli a földet.

Mentől magasabb fokon áll valaki a társadalmi létrán, — legyen az bár a szamarak létrája, — annál jobban kiterjeszti a nép fogalmát, mindenkit bele számít, ki alatta áll, magát kihagyja; s viszont minél alsóbb fokon áll, annál kisebb nála a mimorum gentium összesége.

Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Arany János, Petőfi Sándor nem úgy tünnek-e fel, mintha fényes tükörképei volnának a közönséges magyar embernek, a kultura és poli-

tikai szélhámosság által ki nem csiszolt népetnek.

A 48-iki nagy nemzeti megváltás a népet felvette az alkotmány sánczai közé, részt adott neki az alkotmány a törvényhozás nagy munkájában. E tény adta meg alapját a demokráciának, ez alapította meg az összeség érdekeinek uralmát, az értelemnek, a közhasznu szolgálatoknak kellő érvényét a társadalomban.

A demokratikus eszmék fejlődésében nagy visszaesés következett be.

Ennek oka abban rejlik, hogy a polgári elem, az értelmiség a kereskedés és ipar tényezői, melyek a néppel együtt hivatalva volnának a demokrácia talaját képezni, meghasonlott a néppel szemben. Sokan voltak, kiknek nem volt sürgősebb teendőjük, csak hogy magukat a néptől elkülönítsék és az erős demokratikus polgári osztályt gyöngítsék, és a régi aristokrácia mellé egy ujat, annak mintegy uszályát megalkották.

Nagy baj, hogy kevésbé foglal helyet közéletünkben a honpolgári öntudat, a munkának nincs büszkesége, a nagy munkában nem azt nézik, hogy valaki mit ténykedett, hanem azt, hogy ki ténykedett.

Ez a személyes kérdés okozza, hogy egyesek folytonosan előtérbe akarnak jutni, hogy a czimkórság és a rangbüszkeség erőt vett a társadalmon, hogy oly mohón szedik elő a lomtárba tett czimereket, prédikátumokat.

Ez a személyes kérdés okozza, hogy az irányadó körök elzárkoznak sok olyan intézmény elől, sok olyan hasznos eszme elől, melyet nem a fényes állásuak alkottak, melyet nem kiváló rangu egyéniség pendített meg.

A mi demokracziánk azok a milliók,

a kik arcuk verejtékében fáradnak, hogy mindnyájunk élelmét és szükségleteit teremtsék, az a végtelen munka hegyén, rónán, műhelyben, boltban, mely jóllétért küzd, hogy a nemzetet gazdaggá, nagygyá, hatalmassá tegye

Izenjünk harczot minden megkülönböztetésnek, mely új válaszfalakat emel gazdagabb és szegényebbek közt, mely külön politikai és társadalmi jelentőséget ad a vagyonnak, a pénzeszsáknak, czimnek vagy koronának.

Nem azt kell nézni, hogy ki cselekszik, hanem hogy mit cselekszik és nem a személy után kell elbírálni a munkát, hanem a munka után a személyt.

A társadalmat az fogja megnyitani, ha a hatalmasak, erősek, az irányadó körök leereszkednek, a gyöngéket felkarolják, ha minél kevésbé tünnek ki a közeposztályból és arra törekednek, hogy a nagy közönségben minél melegebb érdeket óvjanak nagy nemzeti ügyeink iránt.

A gazdasági egylet választmányi ülése.

Gazdasági egyletünk f. hó 10-én tartotta meg választmányi ülését gr. Kornis Viktor elnökelete alatt.

Jelen voltak: Bovánkovics Gyula, br. Bornemisza Béla, Keresztes Nándor, Kovács Samu, Péterfi Zsigmond, Voith Gergely, Voith Simon és Szemmáry József titkár.

Tárgysorozat értelmében:

1. A titkár jelentést tesz a mult ülés határozatainak miként történt végrehajtásáról s ezzel kapcsolatban utasítást kér, hogy a cselédjutalmazási díjak minő módon juttatandók a kitüntetett cselédek kezéhez. Jelentés tudomásul vétele mellett.

A „Szolnok-Doboka” tárczája.**A hazaszeretet****a népek kulturéletében.**

Felolvasta Józsa János a deési tanítói főiskör december 1-én tartott gyűlésén.

II.

Vizsgálódásunk eddigi folyamából is kitűnik, hogy a polgárosultságnak eddig még csak hajnalpirja tűnt föl. Keleten kezd pitymallani a kultura reggele: a földmivelés által, mert a földmivelés szoktatá le az embert a nomád életről, s kényszeríté állandó letelepedésre. Első letelepedése valószínűleg hegylejtőségeken történt, hol az őseredeti foglalkozások mellett még a fatenyésztést is megkezdette, mely foglalkozás még inkább lakóhelyéhez kötötte, mivel huzamosabb idő szükségére a fa gyümölcsének megérésére. Most már érdemesnek tartá az ember, hogy egy darabka földet elkülönítsen, mondván: ez az enyém! s mások is ugyanezt tevén, kölcsönösen elismerték a birtokjog szentségét a tulajdont. A mivel föld már tömöttebb népességet tarthat el; a társas és rokon érzések mind közelebb vonják egymáshoz; esembereket mind közelebb vonják egymáshoz; esendes tevékenységben töltik idejüket. A szabályosan üzött földmivelés mindig megújuló munkára készíti, s a természetnek s természeti erőnek figyelmes szemlélőjévé teszi, s egyuttal szabályozott életmódra, a tulajdon tisztetére, együttes működésre, s az állami élet alapjainak lera-

kására vezeti; csak most kezdi ismerni a békének és személybiztonságnak értékét, becsét. Az egyesülés szükségéből foly a kötelezettségek kölcsönössége, a jogérzék fejlődése és az erkölcsi eszmék képződése. Egy központ alakul, a mely körül forog az ember összes tevékenysége, öröme és bánata, reménye és vágya, szóval: az ember hazát szerzett magának! Lassankint aztán meg alakulnak az egyes családok is. Eddig a család, mint az állatoknál, csak a nemi munkamegosztáson alapult; s miután a tűz hasznaival is megismerkedett az ember, a már szerzett otthonában tűzhelyet alapít, s a nő, ki eddig terhére volt, s legfennebb rabszolgája a férfinak, most társává, gyermekei nevelőjévé s ápolójává lett. Több család egyesüléséből alakultak a törzsek, melyek a vérségi köteléken kívül a közös nyelv, vallás és közös szokások által egymásra lévén utalva, néppé tömörültek, s végre egy közös fő s közös törvények alatt állammá szervezkedtek.

Az állandó földmiveléssel kezdődik tehát az államok alakulása. A földmivelés hozta létre aztán lassankint a haza földjéhez, az otthon tűzhelyéhez való ragaszkodást; az ugyanazon törzsbellekhez s rokonokhoz való vonzalmat, jóindulatot és szeretetet, a családi erényeket és örömeiket, a törvényes állami, társadalmi renddel, kormányral és uralkodóval való megelégedést, s az azok iránti loyális tiszteletet, vagyis röviden szólva: a földmivelés hozta létre: a hazaszeretetet! Azonban sajátságos volt ennek ősi jellege.

A mint láttuk, az emberek először is elszigetelt csoportokba oszlottak, azaz családokat alkottak, melyek a sokkal későbbben alakult államoknak alapját képezik. Ezen családok összekötő kapcsa a szülők iránti engedelmisség vala. Az ő családokban nem ismertek más jogot a szülő szaván kívül. A legöregebb férfi ő korlátlan hatalommal intézkedék háza népe körében. Ő volt élet és halál ura gyermekei, ezeknek családja és szolgáló fölött egyaránt. A családfő olyan elrejtett Isten; délből és este találkozott gyermekeivel, kiadta parancsait, s a nap többi részében nem látták. S midőn így a családtagok az atyának föltétlenül engedelmeskedtek, benne természetesen felsőbb erőt, vagy felsőbb bölcseséget láttak; s így voltaképen a szokás, a szereteten alapuló tekintély és kegyelet a család szabályozói. Ellenben az állam sarkköve a jogeszme; főérdeke és így főcélja a jogállapot létesítése és föntartása; mert az egyes ember, az egyén, mint az állam egyede, csak a jog föltétlen uralma alatt valósíthatja meg észcéljait, s fejlesztheti ki testi-lelki erőit, egyéniségét.

De a család és állam közti emez elvi ellentét nem volt meg a legelső politikai fejlődési fokon: a pátriarchális és despotikus államban. A pátriarchális és despotikus állam nem egyéb, mint többé-kevésbé kiszélesített család; alkata a fennebb vázolt szerkezetű kis független testületek, azaz családok rendszerének felel meg; e család volt az ő állam mintája, valamint egyede is.

lett elhatároztatik, hogy az első díj átadásával az egyet képviselőiben Voith Simon és az egyleti titkár bizatik meg; a második és harmadik díjak átadására a tavalyi gyakorlat szerint felkérők az illetékes járási főszolgabírók azoknak kézbesítésére.

2. Olvastatott az erdélyi gazdasági egyet átirata, a földmívelési miniszter gr. Széchenyi Pálnak egyetünk azon feliratára, melyben autonom állásából kifolyólag ama intézkedés ellen szólal fel, miszerint a miniszter a bikák beszerzését illetőleg a volt erdélyi részekben az erdélyi gazdasági egyet közvetítése által kíván intézkedni, kifejezván egyszersmind, hogy ez által a gazdasági egyetek önállását nem kívánja sérteni. Midőn a néhai Kemény Gábor elhagyta volt a földmívelési miniszterséget, hazarészünkben a szemtermelés és állattenyésztés terén élénk tevékenység és fejlődés uralkodott, mert maga a miniszter mindenütt ott volt egyenes intézkedéseivel, szellemi s anyagi támogatásával. A miniszter fentjelzett intézkedéséből azt láthatni, hogy jelenlegi utóda nem akarja magának e fáradságot venni, midőn csak másodkézzel kíván a közgazdaságtalán legfontosabb ágában tenni. E tárgyban megyénk gazdasági egyete napirendre is tért volna, hogy ha a komárommegyei gazdasági egyet pártolást nem kért volna az e tárgyban kibocsátott körlevelében, melyben a többek közt hangsúlyozza: „Igaz ugyan, hogy egyesületünknek az országos pénzügyi viszonyok elől sem szabad elzárkózni, de ha valami hasznos befektetés a nép jövedelmi forrását, tehát adóképeségét fokozni alkalmas, az ily befektetést meggyőződésünk szerint a nagyméltóságú magas Miniszterium hazafisága sem fogja apasztani kívánni. Tekintve a hazában működő egyesületek csekélyebb számát s azok szerény erejét, kételkednünk kell, ha vajjon a gazdasági egyesületek összevéve is képesek lesznek az eddigi államsegélynek megfelelő nagy összeget a bikaszerzésre saját erejükkel fordíthatni, főleg a sem államilag, sem megyeileg nem segélyezett s csupán csak tagdíjakon tengődő egyesületeknek.” Hosszas eszmecsere után a választmány elhatározta, hogy a földmívelési miniszterhez felirat intézendő, melyben kapcsolattal a komárommegyei gazdasági egyet átiratával, felfejtendő a miniszternek, hogy vármegyénkben minő a községi bikatartás ügye, felfejtendő egyetünk anyagi helyzete és a minisztertől anyagi támogatás kérendő.

3. Olvastatott a felső Tiszavidéki gazdasági egyet átirata, melynek mellékleteként megküldötte a nm. földmívelési miniszteriumhoz intézett feliratát, melyben a dohánytermelők sérelmeire kér orvoslást. Tudomásul szolgált.

4. Olvastatott Révész László deési lakos kérvénye, melyben a főtéren létesítendő üzleti irodája részére „Szolnok-Dobokamegyei gazdasági

Ugyanis, a modern államban, — melyben az állam egyede az egyén — minden egyes egyén felelős saját tetteiért; ha erényei, érdemei vannak, övé a jutalom és dicsőség; ha pedig bűne van: egyedül őt éri a büntetés is. De az ő pátriarchális és despotikus államban — melynek a családok voltak egyedei — minden egyes család egyetemes felelősséget viselt tagjaiért, a miből következett, hogy a bűn testületi cselekvénynek tekintetvén, következményeiben több személyre terjedt, mint a hányan elkövették. Ha pl. egy egyén, tegyük a család-anya vétkezett: ártatlan gyermekeinek, rokonainak stb.-nek vele együtt vagy érette kellett szenvedniök.

A pátriarchális családra, az emberi társadalom e legrégebb alakjára vonatkozólag példa gyanánt felhozható a cigány nép, melyet a paedagogusok rajasaládnak neveznek. A cigány mai nap is, elmehe akár hová, sehol sínes otthon, csakis családjában; jogot is csak a családjában ismer, azon kívül lophat, s lop is mindenütt, ha csak teheti, mert családján kívül az egész világot szabad prédának tekinti. Főnökük korlátlan hatalmu. Magyarországon az 1881. évi népszámlálás szerint 79,393 cigány van, s hogy a kóborló sátorosok minő veszélyesek az ország némely részeire, bizonyítja az a körülmény, hogy a kormány figyelme a képviselőházban ez év tavaszán felhivatott reájuk. A cigányokéhoz hasonló szerkezet van a tatároknál is.

egyet bizományosa“ ezimet kéri s felajánlja egyetünk részére az üzleti iroda révén bejövő tisztá jövedelemnek 10 száztlóját. Választmány bár belátja, hogy a kérdéses vállalat hízagpótló, mindazonáltal az üzleti iroda életképességét és gyakorlati működését óhajtja látni, mielőtt az ajánlat felett határozná.

5. Titkár jelenti, hogy az elnökség kérdésére a kolozsvári pénzügyigazgatóság azon kijelentést tevő, hogy az „Egyleti Értesítő“-ben megjelenő minden néven nevezendő hirdetés bélyegmentes. Ennek alapján elnökség megbízott, hogy a már befizetett bélyegilletékek visszatérítése ügyében tegyen lépéseket, jövőre nézve pedig az „Egyleti Értesítő“-ben megjelenő hirdetések után bélyegilleték nem szedendő.

6. Titkárnak az ekesorsolási módozatra vonatkozó javaslata elfogadtatott.

7. Titkár jelenti, hogy gr. Wass Jenő ömeltósága egyetünk részére több fajban nemes akác ojtógalyakat ajánlott fel. A nemes gróf adománya köszönnel fogadtatott.

8. Titkár bemutatja a következő új egyleti tagok aláírási ivate: Rendes tagok: Bodor Zoltán, Kése Elek, id. Téchy Kálmán; rendkívüli tag: Baruch Adolf. Öröndetes tudomásul vétetett.

Ezután tagsági díjak felhajtása, s ez érdekében a kérelmezők ügyének elintézésével az ülés bezárattott.

Tanítói gyűlés.

A megyei tanítótestületnek deési főköre f. hó 1-én tartotta a jelen évben utolsó gyűlését a helybeli polgári fiúiskola nagytermében több érdeklődő — köztük Róth Pál iskolaszéki elnök és Lengyel János kir. segédtanfelügyelő — jelenlétében. A tagok is szép számmal jelentek meg, s nagy figyelemmel kísérték az érdekes tárgysorozatot. Dada István ujonnan megválasztott elnök a gyűlést megnyitólág köszönetét fejezte ki a mult gyűlés alkalmával benne összpontosult azon megtisztelő bizalomért, miszerint őt elnöknek megválasztották. Igyekezni fog — mondá, — hogy az egyleti ügyek vezetésében derék elődjének (Pfeiffer) méltó utódja lehessen, s ezen törekvésében kéri a tagok támogatását.

Ezután a tárgysorozat rendén a „Szem“-ről irt s a mult gyűlésen megkezdett, figyelemreméltó tanulmányát fejezte be, több érdekes mutatóvannal egészítvén ki előadását. Kállay Miklós sikerült szabadelőadást tartott a „Távlát“-tanból. Józsa János „A hazaszeretet a népek kulturéletében“ ezimen olvasott fel egy tanulságos értekezést, melynek közlését lapunk mult száma „Tárca“ rovatában megkezdettük és folytatjuk.

Az idő előhaladottsága miatt Glaser Simon bírálata dr. Havas Gyula által fordított Goerth „Tanítás művészete“ című könyvről a jövő gyűlésre halasztatott, mely jövő év február hó 1-én Deésen fog megtartatni.

Elnök a tagokak és az érdeklődő közönségnek a szépszámbani megjelenést megköszönné, a gyűlést azon óhajával zárta be, hogy a jövő — új évben — tartandó gyűlésen mindannyian frissen egészségre, ujult erővel jelenhessenek meg és önképzésük előmozdítása mellett lankadatlan buzgalommal álljanak sorompóba, a népnevelés szent ügyének szolgálatára!

IRODALOM.

— Mikszáth Kálmán összes művei füzetekben. Mikszáth Kálmán nevét, akárcsak Jókaiét, széles e hazában mindenki ismeri, mindenki tudja, hogy a humornak nem akadt még nálunk hivatottabb tényezője, mint e gyorsan hírnévre emelkedett író, kit mindenütt szívesen, lelkesedéssel fogadtak be, még ott is, hol a legszigorubb kritika szokott törvényszéket ülni. Előttünk egy remek kiállítású füzet fekszik, a legfinomabb velin papíron nyomva, kitűnő illusztrációkkal díszítve és az egésznek ára csak 35 kr. Magát a vállalatot méltányolva, Révai testvérekről is csak dicsérőleg emlékezhetünk meg, hiszen ők azok, kik a legújabb időben ép a könyvek olcsósítása által több hívet és tisztelőt szereztek a magyar irodalomnak, mint a mennyi ezéltt évtizedek alatt támadt. Mikszáth műveinek füzetes kiadása állításunk mellett bizonyít. Előfizetés iránt legcélszerűbb egyenesen Révai testvérekhez fordulni

(IV. Váci-utca 1.). Elő lehet fizetni 10 füzetre 3 frt frt 50 krral, 20 füzetre 7 frttal.

— Vettük a Stein János könyvkereskedésben megjelent s Csiki Bélától az elemi iskolák számára készített „Kolozsvár“ részletes leírását. Ajánljuk az illetők figyelmébe.

VEGYESEK.

— Meghívó. A „Deési Társalkodó-egylet“ (casino) f. év december 28-án d. u. 4 órákor saját helyiségében közgyűlést tart. Tárgyai: a ház-nagy, könyv- és pénztárnok jelentése s ezzel kapcsolatban ezek megvizsgálására kiküldött bizottságok jelentése és ujonnan kiküldendő bizottság választása. Az évi költségvetés megállapítása. Dr. Bónis Árpád jelentése az egyet peres ügyeiről. A tisztviselők és választmányi tagok lemondása és választása. Indítványok. Melyre a tagokat tisztelettel meghívja: — Deésen, 1888. december 13 án — Placsin-tár Ödön, igazgató. Kádár József, főjegyző.

— Somkerékről írják, hogy ott Miklós napja alkalmából Rácz Miklóst több barátja felkeresvén, a kedélyes vacsora alatt poharazás közben a társaság egy tagja indítványozta, hogy a kulturegylet részére minden humoros megjegyzés és pohárköszöntőt díjazzanak és így begyűlt 7 frt, mely összeget a szívélyes házigazda kérésére a kulturegylet pénztárába be is szolgáltatunk. Vegyék az illetők az ügy érdekében hozott áldozataikért a nyilvánosság előtt is a kiérdemelt köszönetet. „A hét forintot az E. M. K. E. javára átvettem. Deés, 1888. december 14. Br. Pöllnitz Károly, pénztárnok.

— A regale-javaslatok tárgyalása a képviselőházban véget ért. A közelebbi ülésen a jövedéki törvényjavaslat hátralevő szakaszai tárgyalattak. A ház fontos módosítványt fogadott el, midőn a községek 10, a rendezett tanácsu városok 20 százalék participatiót nyernek a növekedő több bevételből. A törvényhatósági joggal bíró városok részesedése pedig 30 százalék lesz. Egy másik szerint nyílt helyeken a kis mértékben való eladásra vonatkozó határozatok 1889. január 1-én lépnek életbe. A kis mértékben való eladással járó „italmérés-i illetékek“ 1889. évre a kincstárt, ellenben a kis mértékben eladott szeszes italoktól járó „italmérés-i adó“ a jelenlegi jogosultakat illeti. Ugyancsak 1889. évi január hó 1-től kezdve lépnek mindenütt életbe a büntető határozatok is azok ellenében, a kik a kimérést jogosulatlanul gyakorolják; a büntető határozatok azonban csak a jogosult kérelmére vehetők alkalmazásba s a megállapított illeték, adó és birság is a jogosultak javára esik. Az átmeneti évre nézve a pénz- és belügyminiszternek, ugy a kimérési jognak, mint a kis mértékben való eladásnak gyakorlását a jelenleg fennálló törvények és szabályok alapján, ezen törvény határozmányainak megfelelőleg, rendeleti uton szabályozzák. E módosítás — a mint látható — megóvja a bérlőket s részben a tulajdonosokat is attól, hogy az átmenti évben károsodjanak.

— Honvédségünk nagy veszteség érte Henneberg Károly altábornagy halálával, ki a honvédségi lovasság főfelügyelője volt, s nemcsak erélylyel, hanem szerencsés kézzel is fejlesztette a honvéd-huszárok szervezését s oda emelte, hogy a hadgyakorlatok alkalmával a király dicséretét és a külföldi tisztek csodálkozását mindig kiérdemelte. A jeles szervező képességű és népszerű generálist a halál ragadta el a honvédségtől 55 éves korában, legszebb idejében. Rögtöni halál vetett véget életének, viruló egészség közepette. Az óriás erejű, Herkules alaku emberre orozva támadt a halál, az utcán. Nehány pillanat alatt városszerte elterjedt a hír és alig akarták elhinni, hogy ilyen deli, ilyen hatalmas ember, a ki külsőleg is a katonás erő mintaképe, egyszerre megsemmisülhessen. Épen e pár nap alatt haltak el egymásután Lenhossék József, Henszlmann Imre, Hunfalvy János, a tudomány, a közélet jelesei. Henneberg váratlan halála növelte a csapások és veszteségek sorozatát.

— Gyászhir. Székely Gyuláné szül. Istvánffy Erzsébet f. hó 11-én este 1/2 7 órákor napi szenvedés után élte 20-ik s boldog házassága harmadik évében jobblétie szenderült. A boldogultnak hamvai f. hó 13-án a róm. kath. gyászszertartás után a kaczkói temetőbe tétettek örök nyugalomra. Székely Gyula, mint férje; legifjabb Székely József és a névtelen 20 napos kis árva, mint gyermekei. Székely József id. mint após.

és gyermekei. Istvánffy János, mint édes apa. Istvánffy Jánosné szül. Máté Róza, mint édes anyja és gyermekei.

— **Színházunk** körül a mult napokban nagy élénkség volt. Ugyanis műkedvelőink tegnapelőtt benne előadást rendeztek, színre hozva két kis, de kedélyes vigjátékot. Az egyik volt Szigetitől „Szerelem és örökség” című vigjáték, melynek érdekességét fokozta Décei Mariska k. a. első fellépte, ki Flóra szerepében az élénk naiv leánykát oly természetesen állítá előnkbe, hogy a közönség ismételt tapsaiban nemcsak bátorítás, hanem sikerült játékának elismerése is nyilvánult. Nem kevesebb sikerrel játszott a Bárti Mari k. a. az özvegy Zarandiné szerepét, kit nem most tapasztolt meg először közönségünk. Ezt követte „Ő nem félt éke ny” egy felvonásos vigjáték, melyben Schön Etelka k. a. — kinek a már többször kiérdemlett tapsokban most is bő része volt. — Különben mindkét vigjátékban a férfi szereplők, a műkedvelők régi gárdájának ismert tagjai szokott bravúrral működtek. Közönség beszámítva a lezajlott országos vásárt s a nagy hideg zordonságát — közepes számmal látogatta a sikerült előadást.

— **Városunk téli úgynevezett Luczanapi vására** az idő kedvező befolyása alatt meglehetősen népes volt. A külpiacozon eladatott 1240 darab marha, ezek közül 200 darab ökör, 600 darab tehén és 440 darab borjú a következő árakon: Ökrök 120 frttól 360 frtig, tehének 25 frttól 65 frtig, borjúk 15 frttól 60 frtig. A vásárra marha bőven hajtattat be, azonban idegen vásárlók hiányában a kereslet s illetve eladásoknál nagy élénkség nem mutatkozott. Továbbá meg kell említenünk a sertés piacot, hol a bizlat disznóknak most is igen szép példányai voltak kihajtva, s nemcsak a városi polgároktól, hanem a vidékről is nagy számmal, és a melyeket nemcsak a magánosok vásároltak házi szükségleteikre, hanem a Kolozsvárról és Szamosujvárról jött hentesek is jó árban vettek; köztük legszebb példány 100 frton kelt, s összesen mintegy 400 darab vásároltatott meg. A belpiacon a gabona árak a héti vásárokhöz mértén változatlanok. Kész ruha-árak, lábbeli készítmények, asztalosok, rézművesek és egyéb iparosok árucikkeiken nem adhattak tul, s inkább panaszos, mint kedvező hangokat és véleményeket lehetett hallani. A vásár nagyon csendes és zavar nélkül folyt le. A rendet illetőleg nem hagyhatjuk figyelmen kívül városunk rendőrkapitánya br. Thoroczky Victornak azon erélyes intézkedését, hogy a vásárt megelőző estéken Deésre beözönlött ismert zsebmetszőket közegei által letartoztatta, ugyszintén az alkalmatlankodó vidéki koldusokat is összeszedette. Ezen eljárásának tulajdonítható az, hogy ezen vásár alkalmából senki sem panaszkodott, hogy pénzért ellopták volna. Ily eljárásnak csak gratulálhatunk, s ajánljuk utánzásul más illetékes hatóságoknak is.

— **A tél teljes hatalmával** lépett fel, s különösnek tűnik fel, hogy midőn a föld alig van a hó vékony leplevel betakarva, 13—15 fok hideg uralkodik. A hosszas száraz időjárás következtében kútjainkban a víz apad, s az Egyesült-Szamosnak rég az ideje, hogy oly csekély vize lett volna, úgy, hogy átfagyott medrében a jég tábláiból kiállannak a fenék-kövek.

— **A mult hóban** városunkban föllépett lobos járvány bárha már szűnőfélben van, a hatóság még is — részint óvatossággal, de tekintettel a bekövetkező ünnepekre — az iskolák szünetelését a jövő január 2-áig meghosszabbította. A járváynak e hét elején két fátumszerű áldozata volt. Kereskedő Kiss János, kinek miként említettük két kis fiacskáját egy napon ragadta el a halál; három kis gyermekét Szamosujvárra szállította s ott kis leányát vesztette el. Zajos Kálván helybeli polg. iskolai tanárt is súlyos csapás érte, midőn legnagyobb — 5 éves — fiacskájától fosztotta meg őt — a különben szűnőfélben lévő — scarlat. Midőn legkisebb gyermekén a veszedelmes betegség jelenségei mutatkoztak, a két nagyobbat a veszélytől megóvándó, Baczába küldte apósához. A beteg felgyógyult, de nem élvezhették a szülők az e feletti örömet, mert néhány nap múlva az eltávoztott legnagyobb fióknak holt hírért vették. 24 óra alatt oltotta ki a zsege életet a mostoha halál. Enyhítse a szülők fájdalmát őszinte részvétünk!

— **Dunky fivérek** jeles fényképészek Kolozsvárról a napokba városunkba jöve, itt fénykép felvételeket fognak eszközölni. Ajánljuk a közönség figyelmébe. Bővebb felvilágosítást ad lapunk hirdetési rovata.

Apró hírek. A királyi udvar mint egy felhivatalos lap tudósítója jelenti, a közönség kezei (1886: XXII. t. cz. 21. §. g pontja és 22. §.). E célból a helyi viszonyoknak megfelelő szabályrendeletet alkotni köteles; és pedig kis és nagy községek, továbbá rendezett tanácsú városok az 1886. évi XXII. t. cz. 21. §. a pontja, továbbá 27. és 28. §-ai; törvényhatósági joggal felruházott városok pedig az 1886. évi XXI. t. cz. 3., 27. és 28. §-ai értelmében.

adott ki, melyben Grünvald Béla orsz. képviselőnek „A régi Magyarország” című munkájával polemizál; a kötet ára 2 frt 40 kr. — **Herman Ottó felolvasása** Kolozsvárt nagy érdeklődést keltett s nagy hatást tett. — **Az egyetemi tanács** már elkészült javaslatával, hogy a véderő-törvényjavaslat szigorával szemben mily kedvezményeket kellene adni az ifjúságnak. — **Az uvidéki magyar nőegylet** jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Két magyar vigjátékot adtak elő. — **A debreczeni ref. főiskola** önképzőköre a kollégium énektermében tartotta meg szokásos Csokonay ünnepélyét. — **A surányi czukorgyári társaság** leszállítja másfél millió frtnyi tőkéjét egy millióra visszafizetés által. — **Temesvárt** nincsenek megelégedve a most kinevezett rendőrkapitánnyal, mert nem tud magyarul. — **Az orosz hivatalos lap** nagyon hevesen tiltakozik az európai sajtó ama föltevése ellen, mintha az orosz új kölcsön katonai célokra volna szánva. — **A bolgár nemzetgyűlés** elé 81 képviselő indítványt terjesztett, hogy Kelet Rumélia csatlakozásának és a slivnicai csatának évforduló napjait tegyék nemzeti ünnepnapokká. — **A belga munkásmozgalom** egyre fenyegetőbb alakot ölt s most már fegyveres munkáscsapatok járnak-kelnek, erőszakoskodásokat követve el. — **A Panama-csatorna** bukással fenyegető ügyén a francia kormány készül segíteni s bizottságot küld ki, mely javaslatot fog kidolgozni.

KÖZGAZDASÁG.

A szolnok-dobokavármegyei gazdasági egyesület alapszabályai.

(Folyt.)

18. §. Az egyesület belső szervezete.

Az egyesület ügyeit intézi:

- a) a közgyűlés, az egyesület tisztségviselőivel;
- b) az igazgató választmány;
- c) a szakosztályok.

A) A közgyűlésekről.

19. §. Az egyesület minden évben egy rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai a közgyűlés megtartása előtt legalább nyolcz nappal hírlapi közzététel útján meghívandók.

20. §. Közgyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az utolsó közgyűlés óta történetekről.
3. A kertfelügyelő bizottság évi jelentése.
4. Pénztári évi zárszámadás elintézése.
5. Évi működési tervzet megállapítása.
6. Évi költségelőirányzat megállapítása.
7. Öt év tartamára az igazgató választmány és tisztikar megválasztása.

8. Szóbelileg avagy írásban tett indítványok tárgyalása.

21. §. A közgyűlések nyilvánosak s ezeken az egyesület minden tagja részt vehet. A szavazattal bíró jelenlevők a tárgyak felett érvényesen szavazattöbbség alapján határoznak.

(Folyt. köv.)

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokavármegye főispánja.

Szám: 1335—1888.

3—3

Pályázati hirdetmény.

Szamosujvár tisztikarának hat éves megbízatása f. év végével lejárván, az 1886. XXII. t. cz. 69. §. harmadik bekezdése értelmében nevezett rendezett tanácsú városnál rendszeresített rendőrkapitányi állás általam mint főispán által lesz élethossziglani kinevezés útján betöltendő.

Felhívtnak tehát mindazok, ki a Szamosujvár rendezett tanácsú város rendőrkapitányi — évi 700 frt fizetés s 200 frt lakbérrel javadalmazott és nyugdíjigénnyel bíró állást elnyerni óhajtnak, hogy életkorukat, képzettségüket, eddigi alkalmatosságukat és erkölcsi magaviseletüket kitüntető bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat f. évi december hó 18-ig alólírtathoz nyújtásuk be.

Deés, 1888. november 21-én.

B. Bánffy, s. k. főispán.

A m. kir. belügyminiszternek 53 888/II. szám alatt az összes vármegyei és városi törvényhatóságokhoz intézett körrendelete,

a tűzrendészeti kormányrendelet kibocsátása tárgyában.

A tűzvész-statisztikának megdöbbentő adatai, a tűzvészek által okozott jelentékeny károk úgy a humanizmus, mint a nemzet közgazdasági érdekeinek szempontjából előadhatatlan kötelességemmel tették, hogy a magam részéről jelen tűz-

rendészeti kormányrendelet kibocsátásával a bajon lehetőleg segíteni igyekezzem. E kormányrendelet — melyhez függelékként minden a tűzrendészetre vonatkozó törvényszakasz és szabályrendelet pont csatolva lőn — égető szükségnek felel meg, s hivatva van több régóta és különféle oldalról hangoztatott eszméket az elmélet teréről a köz- és magánjó valódi érdekében a gyakorlati életbe átvinni.

De ha a legüdvösebb kormányrendeletektől általában csak akkor várható igazi eredmény, ha azok végrehajtásához az arra hivatottak jóakarattal és a kellő ügybuzgalommal járulnak, úgy jelen szabályrendelet is csak akkor teremti meg a várt eredményt, ha a törvényhatóságok és közegeik híven megteszik előírt kötelességeiket.

Jelen szabályrendelet életbeléptetésénél kiálván számítok a törvényhatóságok és érdekelt közegeknek hazafias és lelkiismeretes buzgóságára, s a legszigorúbb felügyelettel leszek, hogy a rendelet intézkedései kifogástalanul foganatosításnak.

Feleslegesnek tartván a törvényhatóságok figyelmét a szabályozni szándékolt kérdés fontosságára bővebben felhívni, és a kormányrendelet egyes §-ainak bővebb magyaráztatásába bocsátkozni, csupán azt az egyetlen intézkedést emelem itt ki különösen, hogy a szabályrendelet szerint minden községnek kell tűzoltósággal birnia, s egyszerűen felhívom a törvényhatóságot, hogy a mellékelt tűzrendészeti kormányrendeletnek mihamarabb életbeléptetéséről haladéktalanul gondoskodjék, illetőleg tegye meg az életbeléptetéshez szükséges intézkedéseket. Elvárom különösen, hogy a kormányrendeletnek a jelen rendelet vételét követő legközelebbi közgyűlésen tárgyalatásáról gondoskodjék, s a célirányos cselekvési programot állapítsa meg, miről is hozzáam a közgyűlést követő 14 nap alatt külön jelentés teendő, valamint itt is különösen hangsúlyozom, hogy a szabályrendelet 33. §-a értelmében a tett intézkedések tényleges eredményéről hozzáam a folyó 1888. év december hó 15-ig okvetlenül tüzetes jelentés teendő.

A kérdéses tűzrendészeti kormányrendelet példányban ide mellékelve, a rendezett tanácsú városok és szolgabírói járásoknak a kellő számú példányokkal ellátása végett a törvényhatóság rendelkezésére bocsátatik.

Kelt Budapesten, 1888. évi auguszt. hó 12-én.

B. Orczy Béla, s. k.

Tűzrendészeti kormányrendelet.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §.

A tűzrendészet azon szabályok összesége, melyek célja a tűzvész kitörését megakadályozni, s ha az mindamellett kitört, azt lehetőleg mielőbb eloltani.

Az intézkedések tehát első sorban megelőzők másodsorban pedig a gyors és sikeres oltásra vonatkoznak.

Az előbbiekhez a megelőző tűzrendészethez tartoznak:

a) a helyi viszonyoknak megfelelő, czélszerű építési rendszabályok, illetve szabályrendeletek, különös tekintettel az építési anyagra, a tüzelő helyekre, kéményekre, és

b) a tűzveszélyes tárgyak iránti intézkedések.

A másodikkhoz, a tűzoltói részhez tartoznak azon megállapodások, melyek:

a) köz- és magán-tűzoltási szerek beszerzésére, mindenkor akadálytalan készentartására, s azoknak mikénti helyes használatára és alkalmazására, továbbá

b) egy tűzoltói rendnek megállapítására s ezzel kapcsolatban jól rendezett, szakszerű tűzoltói és mentői intézménynek (tűzoltóság) létesítésére vonatkoznak.

2. §.

A tűzrendészetet a község kezeli (1886: XXII. t. cz. 21. §. g pontja és 22. §.). E célból a helyi viszonyoknak megfelelő szabályrendeletet alkotni köteles; és pedig kis és nagy községek, továbbá rendezett tanácsú városok az 1886. évi XXII. t. cz. 21. §. a pontja, továbbá 27. és 28. §-ai; törvényhatósági joggal felruházott városok pedig az 1886. évi XXI. t. cz. 3., 27. és 28. §-ai értelmében.

3. §.

Ha ezen szabályrendeletekben kihágások minősítésénél büntető határozatok állapíthatók meg, az csak az 1879. évi XL. t.-cz. vonatkozó szabványainak megtartásával történhetik. Ily kihágásokat ezen törvény értelmében kis és nagy községek nem állapíthatnak meg; a szabályrendelet a vármegye által alkotandó.

4. §.

Ily szabályrendeletek alkotásánál, valamint a tűzrendészetre vonatkozó mindennemű hatósági intézkedésnél úgy a törvényhatóságok, valamint a községek a magyar országos tűzoltó szövetség központi választmányának — melynek székhelye Budapesten van s mely ily ügyekben a belügy-miniszteriumnak is szakközege — útbaigazító szakvéleményét igénybe vehetik, s igen kívánatos, hogy igénybe vegyék. (Belügyminiszteri körrendelet II./5. 1887. 53,720. sz. Lásd Rendeletek Tára 1878. 50. old.) (Folyt. köv.)

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
KOVÁCS SAMU.

Hirdetések.

Özv. Weér Miklósné és Weér Dezső

felőri birtoka, mely áll 262 hold 853 □ öl szántó, szőlő és belsőségéből; — csicsókereszturi birtoka, mely áll 323 hold 1003 □ öl különböző művelés alá eső részletből; — kudui birtoka, mely áll 487 hold 1570 □ öl különböző művelés alá eső területből; — és ispánmezei birtoka, mely áll 407 hold 446 □ öl különböző művelés alá eső részletből, első sorban mint együttes bérlet haszonbérbe kiadó.

E kirtokok közvetlen összeköttetésben, nagy részben első osztályu talajjal, különböző értékesíthetőségükkel fogva ugyanazon bérletben nagyon előnyösen alkalmazhatók.

Ugyane tulajdonosok kudui birtoka, 606 hold 1250 □ öl terjedelemben akár a fennebbiekkal együtt, akár önállóan szintén 6 évre haszonbérbe kiadó.

Kizárólag értekezhetni: Dr. Bónis Árpád köz- és váltó-ügyvéddel Deésen, a ki a különböző művelési ágakra, mint a feltételekre egyedül ad felvilágosítást. (283)1—*

Haszonbéri hirdetés.

A dobokai birtokosság és község összesített karsmárlási joga, jövő évi január hó 1-től három egymásután következő évre, folyó december hava 26-án, Dobokán a körjegyzői irodában nyilvános árverésen bérbe kifog adatni.

Mely nyilvános árverésre bérleti kívánók ezennel meghívattak. — Közelebbi feltételek a birtokosság és község megbízottjánál addig is megtudhatók.

Doboka, 1888. december 12.

1—2(284) A birtokosság és község megbízottja.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy miután a szamosújvári vasúti társaság tekintetes igazgatósága részéről az összes tisztikar lefénypézése végett meghívást nyertünk, szolgálatunkat azon rövid idő alatt míg itt leszünk, december 20-ikától 23-ikáig egyszerűen a nagyérdemű közönség figyelmébe is ajánljuk.

Felvételi idő: d. e. 10 órától d. n. 3 óráig. — A felvételeket tek. Márkus János ügyész ur házában fogjuk eszközölni a fentírt napokon.

Kiváló tisztelettel

DUNKI FIVÉREK
fényképészete Kolozsvártt.

1—1(285)

Szám: 198—1888.

(286)1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 8368. és 8369. számú végzése által Kálmánovits Samu javára Fridman Efraim ellen 397 frt és 200 frt tőke, ennek 1887. év nov. hó 27. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 84 frt 60 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 405 frt 70 kr-ra becsült széna, tehén borjuval, szekér, buza, zab, csős-málé, libák és butorokból álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2608—1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Vizsziaváson alperes lakásán leendő eszközölésére 1888. év december hó 27. napjának d. e. 11 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek bessen alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szamosujvart, 1888. évi december hó.

Kolbay Károly, kir. bir. végrehajtó.

Szám: 1356—1888.

(282)2—2

Árverezési hirdetmény.

Alólírt községi előljárásság által közhírré tétetik, miszerint a hollómezői kisebb nemesi birtokosok és a volt urbéreszek tulajdonát képező korcsmajog, folyó év december hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor a körjegyzői irodában 1889. év január hó 1-étől egy évre, esetleg három évre, nyilvános árverezés útján a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe ki fog adatni.

Az árverezési feltételek a körjegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Az árverezés megkezdéseig zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

A község előljárásságától.

Hollómező, 1888. december hó 3-án.

Sliám Gábor,
körjegyző.

Csicsó Árzen,
fbiró.

Szám: 7922—1888.

(278)2—3

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye szamosujvári járásába kebeleztet Szék város nagyközségben rendszeresített községi orvosi állomás üreseedésbe jövőn, ezen évi 500 frt fizetés, 100 frt lakbér, 50 kr. első és 20 kr. többi beteglátogatási díj és 25 kr. halottkémlési illetékekkel rendszeresített községi orvosi állás elnyerésére a — a mely községben jól berendezett gyógytár is van — ezennel pályázatot nyitok, s a pályázni óhajtokat felhívom, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-ában előírt kellékekkel felszerelt pályázati folyamodványait hozzam az 1889-ik év január hava 25-ig adják be.

Szamosujvartt, 1888. november 28-án.

Ádám Albert, szolgabíró.

Özv. Dózsa Györgyné

mányai és pestesi birtoka,

mely áll körülbelül 100 hold szántó, kaszálló, 30 hold legelőből,

hat évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Dr. Bónis Árpád köz- és váltó-ügyvéddel, Deésen. (279)2—3

Szám: 6369—1888. polg.

(276)3—3

Csödhirdetmény.

A deési kir. törvényszék részéről közhírré tétetik, hogy néhai fogarasi Lészai László deési lakos hagyatéka ellen, ennek bárhol találtató ingó- és Horvát Szlavonország kivételével a magyar állam területén lévő ingatlan javaira a csőd megnyitottatott.

Csödbiztosul Pap Farkas kir. törvényszéki bíró, tömeggondnokul dr. Bónis Árpád, helyettes tömeggondnokul dr. Farkas János deési ügyvédek nevezettek ki; felhivatnak mindazok, kik az általános csödtömeg ellen mint hitelezők igényt támaszthatni vélnék, hogy ebbeli igényeiket 1888. évi december 31-éig bezárólag, mint a követelések bejelentésére kitűzött határnapig, ezen kir. törvényszéknél az 1889. január 28. napjára d. e. 10 órára a csödbiztos hivatalos helyiségébe kitűzött felszámolási tárgyalás határnapján leendő megállapítás s osztályozás végett az 1881. évi XVII. t.-cikkben kijelölt joghátrányok terhe mellett a csödtömeg ellen az idézett törvény 126—129-ik §§-ában foglalt rendeletei szerint az esetben is bejelentsék, ha igényeik tekintetében külön per volna folyamatban; felhivatnak továbbá a zálog és megtartási joggal bíró hitelezők, hogy az általuk szerzett jogot a tömeggondnoknak jelentsék be, s az általuk birt dolgokat a tömeggondnok felhívására megbeszélés végett mutassák fel.

Azok, a kiket elkülönítési, visszakövetelési vagy külön kielégítési jog illet figyelmeztetnek, hogy a mennyiben jogaikat nem érvényesítik, azok a csödtömeg értékesítését és felosztását gátolni nem fogják.

Végre a csödhitelezők felhivatnak hogy 1889. évi január 31-én, mint e célra kitűzött határnapon, d. e. 10 órakor, a csödbiztos helyiségében a csödválasztmány megválasztása végett a hitelezői minőségüket igazoló okiratokkal ellátva jelenjenek meg.

A kir. törvényszék mint csödbíróságnak 1888. évi november hó 22-én tartott üléséből.

Bárany Lukács, Weér György,
h. kir. törvénzéki elnök. jegyző.

7781—1888. tszb. sz.

(275)3—3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üreseedésbe jött, 150 frt fizetés, 50 frt lakbér javadalmazással összekötött szász-uj-ósi körjegyzői segédi állomás üreseedésbe jövőn, annak betöltése céljából pályázatot nyitok.

Felbívom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy honosságuk, nyelvismeretük- és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványaikkal felszerelt folyamodványait folyó évi december hó 24-ik napjának d. e. 11 órájáig hozzám annál bizonyosabban adják be, mivel a kitűzött időn túl beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Kékes, 1888. november 21-én.

Kékesi járás főszolgabírája:

Nagy Lajos, főszolgabíró.

AZ ÉPÍTŐ NAGYKÖZÖNSÉG ÉPÍTŐMESTEREK ÉS FAKERESKEDŐK FIGYELMÉBE!

Mindennemű épületfát, deszkát, léczet, zsindelyt, sodrony- és zsindelyszeget, épületvasalást

DEÉSEN, NIK FERENCZ

cégem alatti raktáromban a legnagyobb mennyiségben készletben tartok és a lehető legjútányosabb árszámítás mellett ajánlok.

Nik Ferencz.

46—48(29)